

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Ангелов Б. Медийна и комуникативна компетентност (основи на медийната педагогика), УИ «Св.Климент Охридски», С., 2016. с. 280.
2. Пейчева Д. Медиализираната реалност. ЮЗУ, Бл., 2011.
3. Иванов Д.В. Виртуализация общества. СПб.: Петербургское Востоковедение, 2000. 96 с.
4. Купрейченко А.Б. Доверие и недоверие – общие специфические психологические характеристики. *Вестник РУДН. Серия: Психология и педагогика.* 2008. № 2.

УДК 378.147.018.43-048.34

*Олена Радутна
(Запоріжжя, Україна)*

ОПТИМІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Підвищення якості підготовки фахівців є однією з найважливіших задач, що стоять перед вищою школою. Студентам слід отримувати знання з предметів відповідно до програм, опановувати навички і вміння, розвивати прагнення до дослідницької роботи, навчитися самостійно здобувати нові наукові дані, а також постійно підвищувати свій професійний рівень відповідно до розвитку технологій і сучасних інновацій в медицині. У зв'язку з цим, дистанційна освіта та інтерактивні форми навчання стають все більш актуальними.

Ключові слова: *дистанційна освіта, інформаційні технології, навчальний процес, відеоматеріали, студенти.*

Improving the training quality is one of the most important tasks facing higher education. Students should acquire subject knowledge in accordance with the programs, master skills and abilities, develop a desire to research, learn how to independently obtain new scientific data, as well as constantly improve their professional level in accordance with the technology development and modern innovations in medicine. In this regard, distance education and interactive forms of learning are becoming increasingly important.

Key words: *distance education, information technologies, educational process, video materials, students.*

Питання дистанційної освіти активно обговорюються останні роки. Проте ситуація з пандемією призвела до необхідності масштабного та швидкого впровадження системи дистанційного навчання в освітню практику. Сучасні форми дистанційного навчання, які включають використання мережі інтернет, програмне забезпечення, участь у web-конференціях набувають широкого розповсюдження у системі дистанційного навчання у закладах вищої освіти. Вхідження України в Європейській простір потребує модернізації освіти, сприяє впровадженню в навчальний процес передових інформаційних технологій.

Метою використання новітніх технологій навчання є не тільки підвищення якості, а й забезпечення доступності освіти на рівні європейських стандартів. Вищі навчальні заклади у всіх розвинутих країнах вважають дистанційну освіту важливим напрямком освітньої програми і кожен рік виділяють на неї чималі ресурси. Дистанційні технології мають такі переваги перед традиційними методиками – це індивідуалізація навчання, можливість навчатися в зручний для себе час, темпі і місці (незалежно від географічного та тимчасового положення студентів й освітнього закладу) [4, с. 10].

Дистанційна освіта є найкращою формою навчання під час карантинних заходів при пандемії, або для студентів з особливими потребами. Важливим критерієм ефективності

дистанційної освіти є висока технологічність освітніх послуг, яка обумовлена використанням у навчальному процесі новітніх досягнень інформаційних та телекомунікаційних технологій.

Якість навчання у закладах вищої освіти може покращуватись завдяки ефективній організації навчального процесу, зокрема створенню сучасної навчально-методичної бази. Для успішної реалізації дистанційної форми освіти, необхідно провести підготовчі заходи, а саме вибрати модель та педагогічну концепцію навчання. Ключовим питанням є вибір платформи на якій буде здійснюватися процес отримання знань. Необхідно провести підготовку викладачів в області використання інформаційних технологій в дистанційній освіті, адаптувати навчальні і методичні матеріали та використовувати їх у рамках впровадження сучасних технологій, розробити систему контролю знань. Викладачі дистанційного навчання повинні мати глибокі знання з предмету, володіти необхідними навичками організації освітньої діяльності. Також дистанційне навчання спонукає викладача вдосконалювати кваліфікацію, творчу активність та організаторські здібності тому, що саме викладач створює контент для дистанційних занять і координує процес навчання студентів. Звичайно, дистанційна освіта, позитивно впливає і на студентів, сприяє підвищенню їх інтелектуального потенціалу завдяки самоорганізації та опануванню інноваційними технологіями. Викладачі і студенти мають змогу використовувати наукові публікації або монографії авторів з усього світу. Швидкий обмін інформацією, як текстових, так і у вигляді фото-, відео-, аудіо- матеріалів між викладачами і студентами можна здійснювати за допомогою електронної пошти та мобільних месенджерів. Зберігати великі об'єми інформації, такі як, електронні підручники, методичні рекомендації, презентації лекцій, бази тестів, відеоматеріали дозволяють хмарні сховища [5, с. 29].

Основу навчального процесу при дистанційній формі роботи складає цілеспрямована інтенсивна самостійна робота студентів під контролем викладача. Викладач у якості модератора навчального процесу моніторує отримання знань студентами та виконує їх контроль. Обов'язковою є наявність зворотнього зв'язку між викладачем і студентами. Для цього, частіше за все, використовують проведення занять у вигляді web-конференцій [3, с. 56].

У процесі навчання в медичному університеті важливо підготувати спеціаліста, який здатний приймати самостійно професійні та грамотні рішення в непередбачених і екстрених життєвих ситуаціях. Для успішного вирішення цього завдання необхідно методично вірно організувати процес навчання. Підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців потребує удосконалення існуючих та пошуку нових форм та методів організації навчального процесу. Для підвищення якості засвоєння студентами навчального матеріалу необхідне впровадження нових інтерактивних методів з використанням відеоматеріалів у навчальному процесі. Можливості використання комп'ютерних інновацій у педагогічній діяльності удосконалюються, стають більш цікавими, різноманітними, доступними, що є вирішальним критерієм широкого впровадження їх на практиці [1, с. 140].

Сучасні інформаційні технології успішно інтегруються у систему підготовки майбутніх фахівців медичного профілю. Специфіка інформаційного контенту клінічних дисциплін полягає не тільки в опануванні теоретичного матеріалу, а і в оволодінні навичками професійного спілкування з хворим. Численні рекомендації міжнародних фахівців пропонують широке використання навчальних фільмів з метою формування комунікаційних компетенцій майбутніх лікарів. Інтегрування відеофільмів у навчальний процес дисциплін медичного спрямування, позитивно оцінюється як викладачами, так і студентами. Створення системи відеофільмів з використанням мультимедійних засобів наочності та навчання сприяє підвищенню якості знань студентів. Використання відеофільмів економить час, є наглядним та інтерактивним способом навчального процесу, що підвищує рівень мотивації студентів та якість освіти. Відеофільми дають змогу викладачу самостійно визначити спосіб викладання матеріалу. Ефективне використання відеоматеріалів в процесі опанування практичних навичок залежить від точного визначення їх місця в системі навчання, а також, від того,

наскільки раціонально організована структура відеозанять, які узгоджені із завданнями навчання. Впровадження відеоінформації сприяє розвитку різних сторін психічної діяльності студентів, і перш за все, уваги й пам'яті. Під час перегляду виникає атмосфера спільної пізнавальної діяльності. Використання різних каналів надходження інформації (слуховий, зоровий, моторне сприйняття) позитивно впливає на якість засвоєння матеріалу. Якщо клінічні випадки, які містяться у друкованих виданнях, мають високу інформативність і освітню цінність, то відеоматеріали дозволяють краще зрозуміти і закріпити теоретичний матеріал, відображають візуальну інформацію про місце і подію, а також показують модель поведінки в конкретній клінічній ситуації завдяки прикладам когнітивної взаємодії. Використання відеоматеріалів виступає важливим компонентом в освіті і є нетрадиційним інтерактивним способом організації навчання, підвищує рівень сприйняття матеріалу, а також сприяє формуванню індивідуально-особистісного підходу до кожного пацієнта [1, с. 141], [2, с. 109].

Отже, впровадження дистанційної освіти з використанням сучасних інформаційних технологій в навчальний процес є перспективним засобом для постійного вдосконалення знань студентів. Використання відеоматеріалів розширює професійний кругозір, допомагає краще зрозуміти теоретичну інформацію, що значно підвищує засвоєння знань, навчає клінічному мисленню, практичним навичкам і умінням. Впровадження інтерактивних методів навчання у підготовку студентів сприяє підвищенню навичок самовдосконалення майбутніх фахівців, дозволяє ефективніше підвищити якість практичної підготовки та адаптувати їх до професійної діяльності.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Балычевцева И. В. и др. Учебные видеофильмы как интерактивный компонент обучения на кафедре педиатрии, неонатологии и детских инфекций Донецкого национального медицинского университета. *Здоров'я дитини*. 2018. Т. 13, № 3. С. 140-142.
2. Жеманюк С. П. та ін. Використання засобів відеоінформації на етапі формування практичних навичок при вивченні клінічних дисциплін. *Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2018* : матеріали Всеукр. наук.-метод. відеоконф. з міжнар. участю (25-26 квіт. 2018 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя; К.: ЗДМУ, 2018. С. 109-111.
3. Каблуков А. А., Иванькова Н. А. Дистанционное обучение для профессиональной специализации студентов. *Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2016*: матеріали Всеукр. наук.-метод. відеоконф. з міжнар. участю (13 жов. 2016 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя, 2016. С. 55-58.
4. Мінцер О. П. Возможности та обмеження дистанційного навчання в медицині. *Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2016* : матеріали Всеукр. наук.-метод. відеоконф. з міжнар. участю (13 жов. 2016 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя; К.: ЗДМУ, 2016. С. 9-11.
5. Шумна Т. Є. Дистанційне навчання в медицині: «за» та «проти». *Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2018*: матеріали Всеукр. наук.-метод. відеоконф. з міжнар. участю (25-26 квіт. 2018 р., м. Запоріжжя). Запоріжжя; К.: ЗДМУ, 2018. С. 28-30.